

עמ"י 37891/07/14 - מדינת ישראל נגד נידאל גואנמה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

20 יולי 2014

עמ"י 37891-07-14 מדינת ישראל נ' גואנמה (עציר)

בפני כב' השופט אריאל ואגו
העוררת: מדינת ישראל
נגד
המשיבה: נידאל גואנמה

נוכחים:

בשם העוררת פקד יוסי אסנפי - תחנת רהט

המשיב וב"כ עו"ד אלעטאונה - ס.צ

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

לפני ערר על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופטת ע. קויפמן) מהיום, ולפיה יש לשחרר המשיב מהמעצר החקירתי שבו הוא היה מצוי, וזאת בתנאים שנקבעו בהחלטה. בכך נדחתה בקשת העוררת, היחידה החוקרת, להאריך מעצרו בשלושה ימים.

מדובר בתושב שטחים אשר נעצר ביום 14.7.14, ונחקרו לגביו שני חשדות, האחד שהייה בלתי חוקית בישראל, והשני - החזקת סם מסוכן במסוג קוקאין בכמות של 23 ג'. בחקירתו הודה העורר בחשדות שיוחסו לו, והחשוב לענייננו, ולנשוא הערר - הוא הודה שמדובר בסם ושהסם שייך לו.

עם זאת, החומר החשוד שנשלח למעבדה במטא"ר, מצוי היה בהליכי בדיקה, ובכל הזמנים הרלוונטיים לערר שלפני, עדיין לא התקבלה תשובת המעבדה.

כאשר נדונה הארכת המעצר הראשונה, ביום 15.7.14, בפני כב' השופטת ש. חביב, הסכים הסנגור למלוא תקופת הארכה המבוקשת, שהיתה שישה ימים, והצדדים, כפי שנכתב בפרוטוקול, הסכימו לעשות כן וללא שמיעת טענות ודיון, לאור כוונה משותפת והבנה ש"יגש כתב אישום היה והחקירה תסתיים והממצאים יצדיקו את זה".

בשלב זה, אין ספק שמדובר בהבנה והסכמה ראויים, שכן, החשד הסביר היה מבוסס היטב וכל שהיה חסר למעשה הוא דו"ח המעבדה המאשר שמדובר בסם. אם הדברים היו מתנהלים כשורה, יש להניח שהיה "נחסך" שלב של בקשת המשך חקירתית, או הצהרת תובע, וניתן היה בפרק הזמן הסביר הזה, להגיש, אכן, כתב אישום. אולם - אין מנוס מלהעיר שהחלטת בית המשפט שלמעשה אימצה את הסכמת הצדדים, כללה אמירה שיצרה תקלה בהמשך. בית המשפט החליט ש"עד אותו מועד יוגש כתב אישום, זאת כדי לסיים את פעולות החקירה המצויינות בדו"ח הסודי.. והיה ותוצאותיהם יצדיקו הגשת כתב אישום".

בית המשפט אינו צריך ואינו יכול להורות, במסגרת החלטה להארכת מעצר, על הגשת כתב אישום במועד מסויים, באם פעולות החקירה יסתיימו. שיקול הדעת באם לבקש הארכת מעצר במסגרת הצהרת תובע או לבקש הארכת מעצר חקירתית לפי הצורך, מסיבות אחרות, נתונה לעוררת - המדינה. בית המשפט יכול להמליץ ויכול הוא לציין שראוי להגיש כתב אישום ללא שלב של הצהרת תובע והארכת מעצר נוספת, לאור תקופת המעצר החקירתית היחסית ממושכת שאושרה. אולם - נקיטת "לשון ציווי" ולפיה "עד אותו מועד יוגש כתב אישום", באופן הכובל מראש את שיקול הדעת של הגוף החוקר, אינה במקומה.

בפועל - לעת הבקשה להארכת מעצר שנדונה היום בפני כב' השופטת קויפמן, עדיין לא היתה חוות דעת של מעבדת הסמים, ולא ניתן היה להגיש כתב אישום. אין בידי בית המשפט הזה, כפי שגם לא היה בפני בימ"ש קמא מסד נתונים מלא לדעת בשל אילו אילוצים ומאיזה טעמים לא היו עדיין תוצאות, אפילו ראשוניות, מהמעבדה. יתכן שהיה מקום לביקורת על התמשכות התהליך, ואפשר שלא היה מקום לכך, אולם, החלטת בית המשפט, כפי שניתנה ומנימוקיה, ותוצאתה - דחיית בקשת הארכת המעצר לשלושה ימים, כפי שהתבקש, והוראה על שחרור המשיב בתנאים, היתה שלא במקומה.

בית משפט השלום מתח ביקורת על התנהלות המשטרה, ועל האיטיות של הליך קבלת חוות דעת מטא"ר שהביאה לכך שלא היו ממצאים במישור זה, עד להגשת הבקשה ולדין שהתקיים. לצד זה, ציין בית המשפט כי כב' השופטת חביב הורתה "קטגורית" כי עד היום יש להגיש כתב אישום, וכי המשטרה נמנעה מלהגיש ערר על כך. יש לתמוה על התנסחות זו, שכן כאשר מלוא תקופת המעצר שהתבקשה אושרה, ספק אם היה טעם שהמשטרה תגיש ערר אך ורק על ההוראה "הקטגורית" שלפיה בסוף התקופה יש להגיש כתב אישום.

בהמשך, וכאשר אחד הנימוקים, פרט להתמשכות הזמן לקבלת חוות הדעת, היה בכך שמדובר ב"נוכח החלטתה המפורשת של כב' השופטת חביב עליה לא הוגש ערר", הורה, כאמור, בימ"ש השלום על שחרור העורר. השחרור עוכב למספר שעות על מנת לאפשר הגשת הערר.

על החלטה זו הוגש הערר שלפני.

אקדים ואומר, לאור שינוי נסיבות מהותי שהתרחש בשעות הספורות שחלפו עד לדיון כעת, שדין הערר להתקבל ולו בשל אותו שינוי נסיבות. בשיחה שתועדה במזכר של פקד יוסף אסנפי רמ"ח רהט, הוברר שהמעבדה במטא"ר החלה בבדיקת

החומר החשוד, והתברר שאכן מדובר בסם מסוג קוקאין. חוות דעת מפורטת תשוּגר בהמשך. משהוברר שמדובר בסם, בוודאי יש מקום להמשך המעצר עד הכנת כתב אישום ועד לסיום פורמאלי של הליכי החקירה.

אולם - גם אלמלא התפתחות זו היה מקום לקבלת הערר. כאשר מדובר בשב"ח שהודה בהחזקת סם מסוכן בכמות כזו, ואפילו היה מחדל כזה או אחר בתזמון בדיקת החומר במעבדה ובקבלת התייחסות ראשונית מטעם המעבדה, לא היה מקום לשחרור המשיב, וצריך היה להורות על הארכה מידתית של המעצר כדי לאפשר קבלת התייחסות המעבדה. נוצרה תקלה על תקלה בכך שבית משפט השלום, בדיון היום, ראה עצמו במידה מסויימת "כבול" לאותה הוראה "קטגורית" שלפיה יש להגיש כתב אישום כבר היום, הוראה שכבר לעת נתינתה על ידי מותב קודם שדן בבקשת המעצר הראשונה, נכון היה וראוי להימנע מנתינתה. "כבילה עצמית" זו היתה נימוק מרכזי בסירוב ביהמ"ש קמא לבחון לגופה ולנימוקיה את בקשת המשטרה והחלטת השחרור במידה רבה נשענה על "הפרת" אותה הוראה קטגורית. בכך, לטעמי, נפלה שגגה.

מכל האמור - החלטתי לקבל את הערר, לבטל החלטת בית משפט השלום בדבר שחרור המשיב, ולהורות על מעצרו עד ליום 22.7.14 שעה 13:00.

יש להניח שככל שהחקירה אכן עומדת בפני סיום, ובשעות או ביממה הקרובה יגיע מברק ראשוני לפחות מהמעבדה, ניתן יהיה להגיש כתב אישום עד תום תקופת המעצר המוארכת שננקבה לעיל.

ניתנה והודעה היום כ"ב תמוז תשע"ד, 20/07/2014 במעמד הנוכחים.

אריאל ואגו, שופט